

Какъв ли щеше да е сега, почти 14 години откакто се насити на земната суета и реши да се оттегли, за да ни гледа отгоре как се лутаме, вкопчени в желанието си да оцелеем на всяка цена? Коя ли небесна арфа сега изпълва душата му с истински неподправен възторг и какви ли стихове продължава да вае талантът му? Стихове, които вече никога няма да бъдат отпечатани на хартия...

Животът на този удивителен човек бе кратък, дори по нашите земни мерки, но нали казват, че Бог призовава любимците си по-рано.

Георги Братанов ни напусна преди да се навършат и два месеца, след като отпразнувахме 56-ия му рожден ден. Боже, какъв невероятен купон направихме тогава! Бяхме се събрали точно на 17 март – датата, на която той се е родил през 1944 г. в Ямбол. Започнахме да празнуваме в късния следобед в Централно управление, където по това време вече беше преместена редакцията. В началото бяхме по-тесен кръг, но постепенно към нас се присъединяваха наши колеги, а когато Георги Братанов най-сетне разпъна акордеона, песните ни изпълниха сградата с истинско, неподправено веселие.

Тогава не можехме да предположим, че този чудесен импровизиран банкет заедно с Георги Братанов ще се окаже и прощален. Самият той тогава сякаш беше в стихията си – свиреше и пееше и никак не му се прибираще рано точно на този ден. Мисля, че тогава го видях наистина много щастлив, че е заобиколен от хора, които го обичат и ценят.

Такъв човек беше той – когато работеше, работеше здраво и дори понякога се превръщаше в невероятен мърморко, защото искаше всички да сме перфектни в работата си. Когато обаче решаваше, че е време да поотпуснем, той се преобразяваше. Разликата в годините ни изчезваше и Георги Братанов винаги беше душата на компанията с неизменния си акордеон, чувството си за хумор и множеството увлекателни истории, които ни разказваше. Бидейки находчив и сладкодумен разказвач, той умееше и да слуша, и в подходящия момент беше винаги готов и да посъветва. Обичаха го, защото през всичките години, в които е бил сред нас, той никому не стори зло – умишлено или не – и винаги се стараяше да бъде честен и коректен с колегите си.

За краткото време, в което лично аз имах възможността да работя заедно с него, сме преживявали какви ли не неща – от невероятно напрегнати ситуации до изключително забавни и комични случки. Никога няма да забравя как, вече спечелила доверието му, бях изпратена в командировка в Обзор, където се провеждаше поредна среща на Балканския консултативен съвет. Всъщност това беше един от първите сериозни материали, които ми предстоеше да напиша самостоятелно, и след като се върнах, аз споделих с него притесненията си по този повод. Все пак бях доста млада и все още неопитна по това време.

Тогава Георги Братанов ми предложи да преслушае записите заедно и да ми помогне в написването, като помощта му трябваше да се състои в това - аз да мисля и да диктувам, а той да печата на пишещата машина. И така, захванахме се за работа. Точно в този ден в редакцията нямаше никой друг. Материалът тръгна като по чудо много гладко и обещавахе да се получи твърде обемист. Но, печатайки вече третата или четвърта машинописна страница, ненадейно в стаята влезе една от виждащите ни колежки от Централно управление. С голямо изумление тя постоя, позагледа ни и попита: "Господин Братанов, защо пишете напразно?". Оказа се, че всичките ни старания бяха отишли на вятъра, тъй като лентата на пишещата машина се беше измъкнала и шефът през цялото време е отпечатвал празни листове. Първо много се ядосахме, но след това много дълго се смяхме на случката. Всъщност Георги Братанов ползваше непрекъснато пишеща машина и всичките му творби се появяваха на бял свят по този начин.

Първите му произведения се отпечатват през 1962 г. в ямболския вестник "Народен другар". Тогава е бил едва на 18. Последователно работи като журналист и редактор в този вестник, кореспондент е на вестник "Народна младеж" и на програмите "Хоризонт" и "Христо Ботев" на Българското национално радио. Бил е председател на Окръжния клуб на младата художествено-творческа интелигенция в

Ямбол и уредник в дома-музей "Васил Карагьозов". През 1977 година светлината си отива завинаги от очите му. От 1984 г. е член на Съюза на българските писатели.

От 1990 г. до преждевременната си кончина на 5 май 2000 г. той беше главен редактор на нашето списание.

Георги Братанов е автор на тридесет книги с поезия, белетристика, сатира, драматургия, публицистика, както и книги за деца. Негови творби са публикувани в изданията: "Ще ви потрябвам", "Молитва към човека", "Нощни светове", "Превъзмогване", "Баладични часове", "Мираж", "Хипноза", "Ключ за горната земя", "Топъл дъжд", "Изтича времето", "Върхът на дъното", "Доминанти", "Осветени пространства", "Нежна революция", "Неравноделен живот", "Зъбер", "Кабиле спи", "Таверна "Демократики", "Пластове", "Заклучен сред безкрая", "Кафене "Балкански рай", "Кон за кокошка", "Вселената на есенния миг", "Чуждо време", "Врата към небето" и други. Негови стихове са превеждани на руски, английски, испански, френски и финландски език.

През 2000 г. ССБ съвместно със Съюза на българските писатели учреди ежегодната награда за поезия и проза "Георги Братанов". От 2002 г. Младежкият дом в град Ямбол носи неговото име.

Помня, че при всяка своя новоиздадена книга той ни подаряваше по една с личен автограф, защото все още не беше изгубил способността си да пише с химикалка.

Помня също и колко много плакахме, когато се върнахме от Ямбол, където си взехме последно сбогом с Поета. Тогава, действително, колкото и изтъркано да звучи, ние се чувствахме като изгубени деца, защото бяхме свикнали той постоянно да ни напътства и помага, да взема решения и да поема отговорността.

Не зная дали тогава плакахме за него, заради себе си или въобще заради несправедливостта на живота. Просто седяхме, четяхме негови стихове и чувствахме тежестта на огромната загуба и сковаващия студ от празнотата, която остана след като Георги Братанов ни напусна.

И пак си мисля – какъв ли щеше да е сега? Един все така солиден господин, само че на 70, а не на 56, какъвто остана в спомените ми. С още поне два романа и множество стихове зад гърба си. Как ли щяхме да отбележим неговия 70-годишен юбилей? А и колко много още би ни помагал да израстваме професионално...

Къде ли е сега Поетът и коя ли небесна арфа гали душата му с някоя прекрасна, неземна мелодия? Като превъзходен разказвач може би някога, ако се срещнем отново, той ще ни разкаже.

Марина ПЕТКОВА

Какво ще сме след осем хиляди години?

Прашинки някакви на дъното
сред пясъците сиви.

А над нас ще бяга
бързотечно пак реката на живота
и никога през ум не ще й мине,
че ние съществуваме под нея.

Какво от туй, че толкова сме страдали от щастие, от ревност и раздели!

Какво от туй, че любовта ни беше болка!

Прашинки някакви на дъното
след осем хиляди години.

И все пак
вярвам аз, че и тогава
на хората ще бъде нужно злато.
И може би по най-модерен начин
сред пясъците сиви
ще търсят точно нас -
любовта ни ако е успяла
в прашинки златни да ни прероди.

В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ НА СЛЕПИТЕ 92% от депутатите искат достъпни уебсайтове, сега Съветът трябва да действа

На 26 Февруари членовете на Европейския парламент дадоха убедителна подкрепа за радикални промени, предложени от Комисията IMCO по предложението за директива за достъпност на уебсайтовете на органите от обществения сектор. 30 милиона граждани на ЕС, които са слепи или частично незрящи, са диспропорционално засегнати от недостъпни уебсайтове, така че Европейският съюз на слепите приветства силното съобщение, изпратено от Европейския парламент към правителствата на държавите от ЕС.

"Когато 92% от членовете на ЕП призовават за действие, ние смятаме, че членовете на Съвета следва да се вслушат и да се ангажират с демократичния процес", заяви президентът на ЕСС Волфганг Ангерман.

Директивата за достъпността на уебсайтовете на органите от обществения сектор е в списъка от работната програма на гръцкото председателство, но председателството не е насрочило нито едно заседание, на което да се обсъди този въпрос. Председателят на ЕСС Волфганг Ангерман казва: "Не е достатъчно за гръцкото председателство настоящата директива да е включена в техния списък "за неща които трябва да се правят"; Ако председателството отказва да организира среща за обсъждане на директивата с държавите-членки, то това ефективно блокира законодателния процес".

ЕСС иска бързи действия от гръцкото председателство, гарантиращи, че обсъжданията в Съвета ще започнат до няколко дни.

"Бездействието ще отложи новите правила за много месеци и следователно е изключително вредно за 30 милиона незрящи и слабовиждащи граждани на ЕС, които се опитват да получат достъп до информация и услуги онлайн. Хората със зрителна загуба са били изключвани от онлайн света за твърде дълъг период", каза Ангерман.

ЕСС иска Съветът да приеме присърце този въпрос и да изпълни задълженията си по силата на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Ние искаме спешна среща с представители на гръцкото председателство, за да обсъдим следващите стъпки.

Забележка от редакторите

На 26 февруари Европейският парламент прие законодателна резолюция за Директива за достъпността на уебсайтовете на органите от обществения сектор.

593 депутати одобриха текста (40 гласуваха "против" и 13 "въздържали се").

Преведе от английски:

Кеворк КАБЗАМАЛЯН

ВЪТРЕШНО СЪЮЗНА ДЕЙНОСТ Сборен годишен организационен отчет на ССБ за 2013 г.

За отчетната 2013 г. ръководствата на ТСО и РСО изготвиха годишните организационни отчети за съответната организация, базирайки се на нова форма, приета от УС на ССБ. Отчетите се получиха в ЦУ на ССБ в определения срок, с изключение на отчета на РСО София (на 5 февруари), който беше върнат за преработване изцяло. Също така се наложи да бъдат върнати за преработване и отчетите на РСО Смолян и РСО Кърджали, както и за допълнително уточняване по телефон. В тези две РСО председателите и сътрудниците са нови или сравнително нови, което налага оказване на съдействие в цялостната организационна дейност и работа на тези ръководства.

В края на отчетната 2013 г. общият брой съюзни членове е 15 072, в това число 6 зрящи, което се явява намаление с 3.4 процента в сравнение с предходната 2012 г.

Новоприетите членове на ССБ са 704.

Незрящи над 90 процента са 10 656.

От 71 до 90 процента – 4410.

От общия брой съюзни членове жени са 8152, в т. ч. 4 зрящи, а мъжете са 6920, в т. ч. 2-ма зрящи. От състава на ССБ през отчетната година са отпаднали 1231 души, като починали са 974, а прекратили членството си 257.

Подредба на РСО според общия брой членове и процентно изчисление спрямо предходната година:

РСО Пловдив – 2432 съюзни членове, намаление – 7.18%.

РСО София – 1413, намаление – 4.72 %.

РСО Плевен – 1352, намаление – 1.67 %.

РСО Монтана – 1339, намаление – 3.46 %.

РСО Варна – 1238, намаление – 3.36 %.

РСО Стара Загора – 1185, намаление – 5.88 %.

РСО Дряново – 1003, намаление – 1.38 %.

РСО Сливен – 977, намаление – 2.98 %.

РСО Смолян – 768, увеличение – 0.69 %.

РСО Шумен – 580, намаление – 3.33 %.

РСО Бургас – 570, намаление – 1.38 %.

РСО Русе – 521, намаление – 2.07 %.

РСО Кърджали – 498 намаление – 4.78 %.

РСО Благоевград – 466, увеличение – 4.48 %.

РСО Кюстендил – 437, намаление – 3.74 %.

РСО Силистра – 293, увеличение – 2.04%.

По възраст съюзните членове се разпределят както следва:

– от 18 до 35 г. – 807;

– от 36 до 50 г. – 1757, в т. ч. 1 зрящ;

– от 51 до 65 г. – 3321, в т. ч. 1 зрящ;

– над 65 г. – 9187, в т. ч. 4 зрящи.

По възраст процентното съотношение спрямо общия брой съюзни членове в съответната РСО е както следва:

РСО, 18-35 г., 36-50 г., 51-65 г., над 65 г.

Благоевград, 5.58, 17.81, 26.18, 50.43

Бургас, 6.67, 9.12, 38.07, 46.14
Варна, 8.72, 12.28, 22.78, 56.22
Дряново, 2.99, 11.76, 21.34, 63.91
Кърджали, 7.43, 14.06, 30.72, 47.79
Кюстендил, 2.29, 6.18, 19.22, 72.31
Монтана, 0.82, 5.53, 17.18, 76.47
Плевен, 3.7, 7.17, 11.83, 77.29
Пловдив, 6, 17.23, 20.15, 56.62
Русе, 7.1, 9.6, 22.26, 61.04
Силистра, 2.73, 13.65, 28.67, 54.95
Сливен, 3.38, 9.21, 23.44, 63.97
Смолян, 4.04, 7.03, 23.44, 65.49
София, 12.17, 14.65, 21.16, 52.02
Стара Загора, 4.14, 13.08, 24.73, 58.06
Шумен, 3.62, 11.09, 28.97, 55.52
Общо ССБ, 5.35, 11.66, 22.03, 60.95

Според степента на образование членовете на ССБ се разпределят както следва:

- с начално – 2410;
- с основно – 6277;
- със средно – 5219;
- с полувисше, колеж – 374;
- с висше – 792, в това число 6 зрящи.

Общият брой на териториалните съюзни организации е 105.

Предоставените услуги за интеграция на съюзните членове са:

в ТСО – 30258;
в РСО – 7369.

В следващата таблица е показан броят предоставени услуги за интеграция на съюзен член през отчетната година в съответната РСО, отнасящи се към общия брой предоставени услуги:

РСО, общ брой услуги, брой услуги за единица съюзен член

Благоевград, 635, 1.36
Бургас, 72, 0.13
Варна, 2488, 2.01
Дряново, 5352, 5.34
Кърджали, 1582, 3.18
Кюстендил, 3610, 8.26
Монтана, 8011, 5.98
Плевен, 3187, 2.36
Пловдив, 5877, 2.42
Русе, 2423, 4.65
Силистра, 51, 0.17
Сливен, 2545, 2.06
Смолян, 28, 0.04
София, 31, 0.02
Ст.Загора, 876, 0.76
Шумен, 859, 1.48

Общият брой предоставени услуги в клубовете за интеграция е 37627, в това число в ТСО - 30258, а в РСО - 7369.

Работещите съюзни членове са общо 632, като в предприятията на ССБ са 128, в организационните звена и мероприятията – 34, а извън системата на ССБ – 470.

През отчетната година съюзните членове, които са почивали в почивните станции на ССБ, са 807, а в санаториуми – 407.

Преминалите курсове на обучение в НЦРС Пловдив са 59, в това число основна рехабилитация – 26, а професионално обучение – 33.

Потребителите на социалната услуга ЦСРИ са 594.

Съюзните членове, учещи се през отчетната година, са 154. Владеещите брайлово писмо са 644, а владеещите чужди езици 631, с компютърни умения са 951.

Съюзните членове, участвали в художествата самодейност през годината, са 329.

Активно спортуващите през годината са 1116.

Изготвил:

Живка ПАВЛОВА

ЗАБЕЛЕЖКА Уважаеми читатели,

В брой 2 на списание "Зари" от 2014 година е допусната печатна грешка в публикацията "На колко години е ТСО в Добрич" (страница 20 в изданието на плоскочечатен шрифт) с автор Владимир Желев. Симеон Желязков е избран за председател на ТПО в Добрич през 1963 година, а не, както е написано, през 1968. Правим това уточнение, тъй като става дума за част от историята на нашата организация, а написаното остава за поколенията.

ИЗ ЖИВОТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ ПЛОВДИВ

10 години дамски клуб "Орхидея"

Съдбата на нашето поколение ни предостави огромния шанс да се съберем преди много, много години в предприятие "Успех". Тук, в организацията на слепите в Пловдив, изживяхме своята младост, израснахме в професионален и личен план. Сега, когато тези приказни години са зад гърба ни, изпълнили сме дълга си пред деца и внуци, би трябвало да си живеем тихо и кротко пенсионерските си години. Но това няма как да се случи с такива активни и непримирими жени като нас.

В средата на февруари 2004 г. създадохме своя дамски клуб, който по-късно нарекохме "Орхидея". И започна нашата бяла приказка. Председател на клуба ни е Радка Христова. Започнахме, заредени с много идеи. На празниците се преобразявахме в Баба Марта, Първа пролет, Дядо Коледа и какво ли не – всяка наша сбирка е своеобразен празник. Колко дрехи за дечица и стари хора сме изплели и дарили, гостували сме на много други клубове, където сме се изявявали със своите умения! А летните месеци са за посещения на забележителни и красиви места.

Повече от две години има и фолклорна група. Нашите песни са харесвани и аплодирани, където и да сме ги представяли.

Доиде и 25 февруари – денят, в който отпразнувахме своя 10-годишен юбилей. Имахме много гости, които в годините многократно са ни помагали – г-н Велик Атанасов, Димитър Парапанов, Георги Генев, представители на рехабилитационния център в Пловдив и на НПК на слепите. На последните изказваме особена благодарност за плата, който ни дариха за новите ни красиви носии. Много ласкави думи за дейността на клуба казаха всички, които ни поздравиха по случай празника. Приятелите ни от пенсионерски клуб "Каменица" ни поздравиха с музикална програма, подариха и картина за обновената зала на съюзния културен дом. Г-н Николай Чапански от радио "Пловдив" направи запис и няколко дни след това по радиото имаше излъчване на мигове от празника ни.

След незабравимите години заедно имаме само едно пожелание – да сме здрави, заредени с вяра, сърцата ни да преливат от любов – не притворна, а чиста и искрена. Ако сме съхранили тези святи чувства, успехът ни ще е гарантиран, а щастието пълно.

Стоянка АНГЕЛОВА

Снимки: Сани ГЕНОВА

Десет години са нито много, нито малко. Но десет години са достатъчно, за да се очертае физиономията на едно явление или на един субект, да се определят характеристиките на един процес. Но нека навлезем в същината на въпроса. А тя е съвсем простичка – в началото на 2004 г. в обществения живот на пловдивската регионална организация на слепите се появи един саморасляк, който се оказа жилив и як, имунизиран срещу несгодите и завистта. Не само това – той прие името на едно от най-красивите цветя – ОРХИДЕЯ.

Няколко инициативни наши приятелки дълго обмисляха идеята за създаване на клуб на невидждащите жени – това не е нещо, което може да се случи от раз или с магическа пръчка. От ръководството на РСО им бе казано, че замисълът е добър, ще им се помогне с помещение, както и за създаване на елементарни удобства и интериор, но движещата сила трябва да са самите участнички. Шест жени станаха инициативен комитет – Радка Христова, Гинка Примова, Стоянка Ангелова, Станка Арабаджиева, Яна Цветкова и Фанка Манчорова – съпруга на дългогодишен съюзен член. И замисленото се получи – без специални указания и разпореждания "отгоре" клубът заработи не като някаква формална съюзна структура, а като своеобразен кълн на гражданското общество. Богатият културен живот на "Орхидея" и споделената радост от личните контакти, взаимоотношения и общи преживявания са нещо много ценно, защото ги създаваш и правиш сам, за да изпиташ удоволствието от общуването и сътвореното, а не за да отчетеш някакво мероприятие.

Но нека не прекаляваме с философските размисли, а още веднъж да честитим 10-годишния юбилей на клуба и да пожелаем на орхидейките на добър час и попътен вятър в благородното начинание, с което са се захванали.

Георги ГЕНОВ

Бургас

Месец февруари е белязан с едно значимо историческо събитие, което не може да бъде подминато от всеки един българин, и това е обесването на българския революционер Васил Левски. Тази година се навършиха сто четиридесет и една години от гибелта на Апостола.

Кой е Васил Левски? Каква е неговата дейност? Кой е неговият предател? Защо? И къде е неговият гроб? Това са въпроси, които винаги са ни вълнували! Затова на този ден (19 февруари 2014 г.) ръководството на ТСО Бургас организира среща на членове на организацията с господин Георги Райков - известен бургаски краевед и почетен гражданин на града. Това е човек, който ни предложи много информация за живота и делото на Левски, подплатена със солидни исторически данни. От неговите думи стигнахме до извода, че не е сигурно, че поп Кръстю е предателят на Левски и че все още не се знае къде е гробът на Апостола.

Срещата продължи близо два часа, в които чувахме непознати и много интересни за нас факти. Получихме отговори на всички зададени въпроси.

Това всъщност беше второто мероприятие, посветено на Васил Левски. Още на 16 февруари членове от секцията по лека атлетика към Спортен клуб "Вая - Бургас", водени от председателя на клуба госпожа Бинка Монева, участваха в Двадесет и третия лекоатлетически пробег в Карлово - посветен на 141-ата годишнина от обесването на Васил Левски.

Ние пазим и почитаме паметта на нашите герои. Правим всичко възможно да вземаме пример от техните дела и да тачим светлата им памет.

Марулка ТОДОРОВА

Асеновград

С много любов и с бъклица вино

Времето! Колко страшно е без приятели, без книги, без музика! Стократно – без любов! А виното? Виното е благословено, защото е символ на християнската вяра и по-точно на Христовата кръв. Ние, българите, отбелязваме на 14 февруари един хубав двоен празник – на виното и любовта. Този ден бе очакван с нетърпение от членовете на ТСО на слепите и ТО на сляпо-глухите в Асеновград. Хубаво е, когато се срещнеш и повеселиш с добри приятели. Особено щом темата е вино и любов. Тесен се оказва клубът всеки път, когато има празник. Хората пристигаха с радост в сърцата за тази среща. Председателят Иван Шопов, членовете на УС на организациите и сътрудничката както винаги ги посрещнаха с усмивка и топлина.

В началото на тържеството бе пресъздаден ритуалът за зарязване на лозето. Бъклицата с вино бе украсена със здравец и червено цвете. Лозовите пръчки бяха подрязани от майстора на виното Атанас Николов. Той предаде своя опит на по-младите. Красимир Касабов пое щафетата. Раздадена бе пита за здраве. Винопроизводителите почерпиха със своите вина, а дамите – със специалитети и сладкиши. В празничното пространство се носеше песента "Най-хубавото вино е от Асеновград... Нарича се мавруд!".

Сърцата на хората пулсираха, изпълнени с радост. Лицата грееха с усмивки и вътрешна светлина, която им даваше сили да продължат напред с протегнати ръце в трудната борба за победата над мрака. Нека тези хора бъдат винаги обичани и подкрепяни от нас!

Славка СТАВРЕВА

Велики Преслав

На 3 март представители на клуба за незрящи хора от Велики Преслав положиха венец пред паметника на загиналите във войните в центъра на старата столица. В деня на националния ни празник хората от нашата организация с помощта на техните придружители присъстваха на тържественото вдигане на знамената и програмата по случай 136 години от Освобождението. Велики Преслав стана домакин на вълнуваща възстановка, представена от членове на национален клуб "Традиция" и неговите подразделения в Шумен, Добрич, Велико Търново и нашата Симеонова престолнина. Във възстановката взеха участие над 70 родолюбци от "Традиция" и самодейци от читалището във Велики Преслав.

Росица СТАЙКОВА

Добрич

Баба Марта

С настъпването на месец март човек се изпълва с оптимизъм за по-хубави дни. Пролетта идва и с нея традиционните празници, които я предвещават. Тази година отново изработихме около 100 мартенички, които разпратихме на всички приятели от цялата страна. Не забравихме и различните ни партньори от НПК на слепите, Националното читалище "Луи Брайл 1928", списание "Звук и светлина", "Зари" и други. Изписахме пожелания за здраве, късмет и доброта, които да ни съпътстват навсякъде. Украсихме с червено-бял конец и портрета на най-значимия български революционер Васил Левски, който е окачен на видно място в клуба.

Не пропуснахме да отбележим дължимата почит към героите, дали живота си за нашата свобода. На трети март – националния празник на България, взехме участие в общоградското събиране. Присъствахме на тържествената служба, състояла се в храм "Свети Георги", а после поднесохме цветя на паметника на освободителите ни.

Международният ден на жената – 8 март, събра в клуба дамите от организацията. Стъкмахме кулинарна изложба с различни сладкарски изделия. Отличилите се получиха предметни награди. Председателката приветства присъстващите с мили и красиви думи. Тя припомни, че жените са съзидателна сила. Добрината носи тяхното име, красотата носи тяхното име, тяхното име е сила и жажда, радост и песен. Всяка жена получи нежно цвете. Звучаха песни и стихове за майката и любимата. Завършихме с почерпка, дегустирайки майсторски изработените лакомства на нашите момичета. Признахме си, че е добре жените да бъдат почитани през цялата година, а не само в определените от календара дни. Разделихме се в празнично настроение, планирайки отбелязването на Първа пролет.

Калинка КОВАЧЕВА

ЛИТЕРАТУРА 80 години от рождението на Христо Фотев

Христо Фотев е роден на 25 март 1934 г. в Истанбул. През 1940 г. семейството му се премества в Бургас, в Коджакафалийската махала - махалата на бежанците. Началното си образование получава в училище "Доктор Петър Берон" в Бургас, а след това постъпва във фабрично-заводско училище в Сливен, което завършва през 1951 г. Кандидатства в Художествената академия, но не успява да издържи изпитите. Прекарва осем месеца като моряк на риболовен кораб, а по-късно отбива военната си служба. От 1957 г. е художник в стенописното ателие на дом "Украса" в Ямбол. Две години по-късно прекъсва работата си в "Украса" и става редактор на многотиражката на мина "Черно море". Христо Фотев умира на 27 юли 2002 г. Първата си стихосбирка - "Баладично пътуване", издава през 1961 г. За разлика от много други поети още дебютната му книга е много силна и получава признание. За нея е отличен с втора награда за поезия. На следващата година вече е член на Съюза на българските писатели. Година след публикуването на "Баладично пътуване" Фотев става драматург на бургаския театър "Адриана Будевска". През 1965 г. получава Литературната награда на Бургас за своята втора стихосбирка "Лирика". Отново е удостоен със същата награда само две години по-късно за третата си книга "Сантиментални посвещения". През 1969 г. му е връчена за трети път наградата на Бургас за стихотворенията му от "Пристанище". От 1964 г. повече от 25 години Христо Фотев е творчески секретар на Дружеството на българските писатели. След близо десетгодишно мълчание поетът написва "Обещание за поезия". През 1981 г. издава две стихосбирки: "Литургия за делфините" и "Спомен за един живот". Три години по-късно събира своите избрани стихове в "Словесен пейзаж". В преходната 1989 г. излиза сборникът му с поеми "Венецианска нощ". От 1990 г. е главен редактор на бургаския алманах "Море". На тази длъжност е до края на 1992 г. През 1994 г. Фотев става повторно драматург на бургаския театър "Адриана Будевска".

КОЛКО СИ ХУБАВА!...

На М. К.

Колко си хубава!
Господи,
колко си хубава!

Колко са хубави ръцете ти.
И нозете ти колко са хубави.
И очите ти колко са хубави.
И косите ти колко са хубави

Не се измъчвай повече - обичай ме!
Не се щади - обичай ме!
Обичай ме
със истинската сила на ръцете си,
нозете си, очите си - със цялото
изящество на техните движения.
Повярвай ми завинаги - и никога
ти няма да си глупава - обичай ме!
И да си зла - обичай ме!
Обичай ме!

По улиците, след това по стълбите,
особено по стълбите си хубава.
Със дрехи и без дрехи, непрекъснато
си хубава... Най-хубава си в стаята.
Във тъмното, когато си със гребена.
И гребенът потъва във косите ти.
Косите ти са пълни с електричество -
докосна ли ги, ще засветя в тъмното.
Наистина си хубава - повярвай ми.
И се старай до края да си хубава.
Не толкова за мене, а за себе си,
дърветата, прозорците и хората.
Не разрушавай бързо красотата си
с ревниви подозрения - прощавай ми
внезапните пропадания някъде -
не прекалявай, моля те, с цигарите.
Не ме изгубвай никога - откривай ме,
изпълвай ме с детинско изумление.
Отново да се уверя в ръцете ти,
в нозете ти, в очите ти... Обичай ме!
Как искам да те задържа завинаги.
Да те обичам винаги -
завинаги.
И колко ми е невъзможно... Колко си
ти пясъчна... И моля те, не казвай ми,
че искаш да ме задържиш завинаги,
да ме обичаш винаги,
завинаги.

Колко си хубава!
Господи,
колко си хубава!

Колко са хубави ръцете ти.
И нозете ти колко са хубави.
И очите ти колко са хубави.
И косите ти колко са хубави.

Колко си хубава!
Господи,
колко си истинска.

НОВИ КНИГИ НА БРАЙЛ ПРЕЗ 2013 Книги, издадени на брайл в Национално читалище на слепите "Луи Брайл 1928" през 2013 г.

Априлов, Борис:

"Приключенията на Лиско в гората" - 2 т.

Балзак, Оноре дьо:

"Дядо Горио" (роман) - 6 т.

Бедие, Жозеф:

"Романът за Тристан и Изолда" (възобновен) - 3 т.

Бенева, Десислава; Стайков, Петър:

"Наръчник по професионално ориентиране за лица със зрителни увреждания" - 1 т.

"Библия за деца" - 5 т.

"Библията, преразказана от Пърл Бък" - 10 т.;

Босев, Асен:

"Избрани произведения за деца том трети. От смешно по-смешно" (весели стихове за деца и юноши) - 2 т.

Ботев, Христо:

"Стихове и проза" - 2 т.

Братя Мормарев:

"Васко да Гама от село Рупча" - 6 т.;

"Войната на таралежите" - 4 т.;

"Българска възрожденска драма" - 5 т.

Буш, Вилхелм:

"Макс и Мориц и други истории в картинки" - 1 т.

Вазов, Иван:

"Епопея на забравените" - 1 т.

"Кардашев на лов" - 2 т.

"Немили-недраги" - 3 т.

"Хъшове" (драма) - 3 т.

Вапцаров, Никола:

"Избрани творби" - 3 т.

Вежинов, Павел:

"Избрани произведения" (разкази и новели) - 5 т.

Верлен, Пол:

"Поезия" - 1 т.

Габе, Дора:

"Чудно нещо" - 2 т.

Гигова, Ванюша:

"Поведение на зрително затруднените - кога е (не)приемливо в обществото" - 1 т.

Гогол, Николай Василиевич:

"Петербургски повести" - 5 т.

Даръл, Джералд:

"Птици, животни и роднини" - 5 т. □ □

Дебелянов, Димчо:

"Лирика" - 2 т.

Димитрова, Блага:

"Стихотворения" - 2 т.

Димов, Димитър:

"Поручик Бенц" (роман) - 5 т.

"Тютюн" (роман) - 20 т.

Дичев, Стефан:

"Крепости" (роман) - 8 т.

Доктороу, Едгар Лорънс:

"Рагтайм" - 6 т.

Елин Пелин:

"Земя" (повест) - 1 т.

"Под манастирската лоза" (разкази) - 1 т.

"Приказки" - 1 т.

"Приказки" - 3 т.

"Разкази" - 5 т.

Йовков, Йордан:

"Те победиха" (разкази) - 3 т.

Йорданова, Лозинка:

"Българска народна митология, разказана за деца" - 4 т.

Калоянов, Анчо - предговор, съставителство и приложение:

"Български словесен фолклор" (народни песни и приказки) - 3 т.

Каравелов, Любен:

"Българи от старо време" (повест) - 3 т.

Каралийчев, Ангел:

"Камбаната на свободата" (легенди и предания) - 3 т.

Караславов, Георги:

"Снаха" - 5 т.

Карафезов, Спас:

"Светлината на книгите" - 2 т.

Константинов, Алеко:

"Бай Ганьо" (невероятни разкази за един съвременен българин) - 4 т.

"До Чикаго и назад" (пътепис) - 3 т.

"Разкази, фейлетони" - 2 т.

Кун, Николай:

"Старогръцки легенди и митове" - 5 т.

"Легенди и митове, събрани и преразказани за деца" - 3 т.

Лилиев, Николай:

"Лирика" - 1 т.

Линдгрен, Астрид:

"Емил от Лъонеберя" (повести) - 4 т.

"Мили мой Мио" - 2 т.

Лофтинг, Хю:

"Пощата на доктор Дулитъл" - 4 т.

"Пътешествията на Доктор Дулитъл" - 5 т.

Малори, Томас:

"Смъртта на Артур" том първи - 12 т.

"Смъртта на Артур" том втори - 13 т.

Марк Твен:

"Приключенията на Том Сойер" - 5 т.

"Принцът и просякът" (роман) - 5 т.

Милев, Гео:

"Избрани творби" - 2 т.

Минков, Светослав:

"Съчинения том първи" (разкази и фейлетони) - 13 т.

Молиер:

"Тартюф" (комедия) - 2 т.

Мопасан, Ги дьо:

"Бел ами" - 7 т.

Мормарев - Марко Стойчев:

"Дневникът на Асен Газурков" (роман на три поколения) - 5 т.

Нушич, Бранислав:

"Автобиография" - 5 т.

Омир:

"Одисея" - 2 т.

Паисий Хилендарски:

"История славянобългарская" - 3 т.

Петров, Валери:

"Поезия" - 5 т.

Петров, Ивайло:

"Преди да се родя и след смъртта ми" - 7 т.

Под редакцията на Динеков, Петър:

"Старобългарски страници" (антология) - 11 т.

Попов, Сава:

"Хитър Петър" - 1 т.

Пушкин, Александър Сергеевич:

"Пази ме, талисмани мой" - 3 т.

Радичков, Йордан:

"Нежната спирала" (разкази) - 5 т.

"Свирепо настроение" (разкази) - 2 т.

Разцветников, Асен:

"Жертвени клади" - 1 т.

"Юначина" - 1 т.

Райчев, Георги:

"Лица прилика" (приказки) - 1 т.

Ран Босилек:

"Неродена мома. Незнаен юнак. Жива вода" (народни приказки) - 2 т.

"Патиланци" (весели писма от Патиланчо за Смахурко) - 3 т.

"Приказки на народите" - 2 т.

Распе, Рудолф Ерих:

"Приключенията на барон Мюнхаузен" - 2 т.

Рембо, Артюр:

"Поезия" - 2 т.

Сартър, Жан-Пол:

"Погнусата" - 5 т.

Славейков, П. Р.:

"Избрани творби" - 5 т.

Славейков, Пенчо:

"Избрани творби" (стихотворения и поеми) - 4 т.

Смирненски, Христо:

"Избрани творби" - 3 т.

Станев, Емилиян:

"Антихрист" (роман) - 4 т.

"Старогръцка лирика" - 3 т.

Стоев, Генчо:

"Цената на златото" - 6 т.

Страшимиров, Антон:

"Вампир" (драма) - 2 т.

"Съчинения том първи" (разкази) - 7 т.

"Хоро" - 2 т.

Съставител: Янев, Иван:

"Прецизна ли е тезата за спасяване на българските евреи през Втората световна война" - 1 т.

Талев, Димитър:

"Гласовете ви чувам" (роман) - 11 т.

"Илинден" - 19 т.

"Преспанските камбани" (роман) - 15 т.

Тодоров, П. Ю.:

"Събрани съчинения том първи" - 12 т.

"Събрани съчинения том втори. Драми" - 9 т.

Траянов, Геодор:

"Избрани произведения" - 3 т.

Успенски, Едуард:

"Крокодилът Гена и неговите приятели" - 1 т.

Фурнаджиев, Никола:

"Съчинения том първи" - 7 т.

Ханчев, Веселин:

"Жив съм" (стихотворения) - 2 т.

Хилборн-Кларк, Дейвид:

"Пълен курс по английски език (учебник) - 6 т.

"Пълен курс по английски език (приложение) - 4 т.

"Пълен курс по английски език (речник) - 2 т.

Христов, Кирил:

"Съчинения том първи. Лирика" - 9 т.

Чинтулов, Добри:

"Поезия" - 1 т.

Шекспир, Уилям:

"Хамлет" (трагедия) - 3 т.

Шошев, Годор:

"Стихове" (на есперанто) - 1 т.

Яворов, П. К.:

"В полите на Витоша" (трагедия) - 2 т.

"Стихотворения" (из "Събрани съчинения" том първи) - 3 т.

ОФТАЛМОЛОГИЯ Очни клетки от починали връщат зрението на слепи хора

Очите на починали донори могат да възстановят зрението на слепи хора, предаде Би Би Си, позовавайки се на резултати от научно изследване.

Експерименти с плъхове показали, че човешки клетки могат да възстановят в определена степен зрението на напълно слепи плъхове.

Екипът на "Юнивърсити колидж" в Лондон обяви, че подобни резултати при хора биха могли да подобрят качеството на живот, но не и до степен, че да могат да четат.

Експерименталното лечение по този метод ще започне до три години.

Дарените роговици вече са били използвани, за да подобрят зрението на някои хора, като екипът от Института по офталмология в колежа е успял да извлече специален вид клетки от задната част на окото.

Тези клетки са вид стволови клетки, способни да се трансформират и да се използват за лечение на широк спектър от разстройства на зрението.

Един от изследователите - професор Астрид Лимб, коментира пред Би Би Си какво би означавало това ново лечение за хората: "Те вероятно няма да могат да четат, но те ще могат да видят маса в стая. Ще могат да видят кана и чаша и да си направят чаша чай. Тяхното качество на живот ще бъде много по-добро, въпреки че няма да могат да четат или да гледат телевизия".

ПОЕТИЧЕН КОНКУРС "70 години от рождението на Георги Братанов"

Уважаеми читатели,

Тази година на 17 март се навършват 70 години от рождението на незабравимия Георги Братанов. В тази връзка Съюзът на слепите в България и редакцията на списание "Зари" обявяват конкурс за написване на поетична творба на свободна тема и без ограничения в размера и стихосложението. Единственото условие за допускане до участие е произведенията да бъдат нови, непубликувани досега в нито едно печатно или електронно издание. Изпращайте Вашите стихотворения на адрес:

**1309 София,
ул. "Найчо Цанов" 172,
редакция "Зари"**

или на имейл: zari.ssb@gmail.com,
за конкурса.

Крайният срок за получаване на творбите е 31 август 2014 година.

Наградите за първите три места ще бъдат съответно:

Първо място – 120 лева;

Второ място – 80 лева;

Трето място – 50 лева.

Имената на победителите ще бъдат обявени на страниците на списанието.

На всички участници пожелаваме успех и творческо вдъхновение!

ПРОЕКТИ Изкуството - среща на два свята и форма на интеграция

На 27 февруари 2014 г. в Кюстендил се реализира първият от деветте концерта с участието на хора със зрителни увреждания в изпълнение на Дейност 1, точка 2 от проект "Създаване на център за подкрепа и целева ориентация на хора със зрителни увреждания (ЦПЦОХЗУ) с изнесени офиси". Той е финансиран по оперативна програма "Развитие на човешките ресурси", съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз. В концерта взеха участие художествено-творчески състави и индивидуални изпълнители от регионалните организации в Кюстендил, София и Пловдив. Наши гости бяха представители на общинската и областната администрация, Агенцията за социално подпомагане, неправителствени организации на хора с увреждания, медии и други. Повече от двеста зрители се възхищаваха на изкуството на хората с нарушено зрение и техните възможности за интеграция в обществото.

Председателят на Съюза на Слепите в България г-н Васил Долапчиев взе участие в организирането на концерта и се възползва от възможността да присъства на сесия на Общинския съвет. Той изрази

голямата благодарност на нашето сдружение и регионалната ни организация към г-н Паунов - кмет на Кюстендил, общинските съветници и общинската администрация за дългогодишната и многообразна подкрепа на хората със зрителни проблеми във областта. В изпълнение на решение на Управителния съвет на Съюза на слепите във България председателят на организацията награди г-н Паунов с медал за особени заслуги и община Кюстендил със статуетката "HUMANITATIS KAUSA".

Местните медии широко отразиха концерта, награждаването и ролята на Съюза на слепите в България в защитата на правата на слепите граждани и създаването на условия за тяхното социално включване.

На 6 март 2014 г. в Монтана се организира вторият концерт в изпълнение на проекта. Той премина при много добра организация и въпреки зимния дъждовен ден в залата присъстваха повече от 250 зрители. В него взеха участие състави от регионалните организации в София, Дряново и Смолян. Областният управител изпрати поздравителен адрес до всички участници с пожелание за успешна реализация на проекта и положителна промяна на обществените нагласи към хората с увреждания с цел повишаване качеството на техния живот. Концертът беше посетен от представители на общинската администрация, неправителствени организации, медии и други.

Васил ДОЛАПЧИЕВ,
председател на ССБ

Силата да живееш за другите

В живота на човека няма нищо по хубаво от това в студените зимни дни някой да ти стопли душата с нещо хубаво и приятно. Всъщност има - по-хубавото е, когато ти го правиш за другите, когато радваш другите и им доставяш топлина и светлина.

През изминалите години Съюзът на слепите в България радва своите членове с множество мероприятия, осъществени чрез спечелени проекти.

Последният от тях обхваща пълната гама дейности в областта на спорта и музиката. За представителите на музикално-танцовото изкуство в Съюза на слепите в България всеки един концерт е значим и носи удовлетворение за изпълнителите, за самите организатори, а най-вече за тези, които в продължение на месеци са работели, за да могат нещата да се случат.

Първото мероприятие, включено в културно-масовата програма на последния мащабен проект на ССБ, се състоя в Кюстендил. Като част от дует "Настроение" искам да споделя своите чувства и емоционални преживявания от участието ни в концерта. От началото на създаването си досега дует "Настроение" пътува непрекъснато из цялата страна по различни поводи. Самите пътувания за нас са станали част от живота ни и трудно бихме били изненадани с някое непознато или неочаквано събитие. С Кюстендил обаче нещата не стояха точно така. Обаждането на председателя на РСО Пловдив г-н Велик Атанасов ни свари малко неподготвени за пътуването до Града на ябълките и сливите, понеже почти бяхме забравили за този концерт.

Стегнахме набързо багажа и на 27 февруари сутринта хванахме влака за София, откъдето щяхме да пътуваме до Кюстендил с автобуса на софийските групи. Тук не мога да не отбележа невероятното колегиално и всякакво друго положително отношение на софийнци към нас.

На Централна гара София ни посрещна председателят на софийската организация г-н Асен Алтънов.

С него се познавам отскоро, но с ръка на сърцето мога да кажа, че е изключителен човек. Той не остави нито за миг необгрижвани не само нас, но и всички останали изпълнители и техните придружители. Сред шумни шеги и закачки към 12.30 часа тръгнахме от столицата за Кюстендил. Бях приятно изненадан, че за разлика от пътуванията ни с пловдивските групи тук нямаше предварително запазени места и всеки сядаше, където му харесва.

След около три часа пристигнахме в красивия и изумително чист град. Скътан в диплите на Осоговската планина, той предлага спокойствие, тишина и уют на своите гости. Сякаш четката на Владимир Димитров - Майстора беше пръснала капки цветна дъга в наша чест. Напук на ветровитата и вечно намусена зима Кюстендил ни посрещна със слънце и пълна улица с мартеници. Автобусът ни свали пред модерния пететажен хотел "Рамира", където изненадите за нас продължиха с пълна сила. В случая имам предвид организацията на последвалите моменти от проекта. Под вещата ръка на госпожа Зоя Колева бяхме настанени в хотела за отрицателно бързо време. Нейните организаторски качества проличаха и по време на самия концерт, а и след това. Като грижовна майка тя следеше да не ни липсва нищо, въпреки че ние слепите си падаме малко капризни същества и си е истинско геройство да ни се угоди. Затова сме искрено благодарни за всичко, което тя направи по време на престоя ни в Кюстендил. След настаняването в хотела и едночасовата почивка госпожа Колева ни заведе в читалището, където трябваше да се проведе фестивалният концерт. Всеки един от изпълнителите изпробва озвучителната техника, направи своите репетиции и после се оттегли за подготовка. Сред много приятелски поздравии и приветствия присъстващите представители на медиите успяха да се запознаят с идеята, пътя на изграждането и самото осъществяване на този грандиозен проект. Концертът в Кюстендил премина по най-блестящия начин. Под вещото ръководство на госпожа Колева водещите на програмата посрещаха и изпращаха изпълнителите с необходимото уважение към техния труд. А самите изпълнители оправдаха доверието, оказано от страна на целия екип на проекта. В един миг от огромната сцена към залата полетяха красивите шлагерни песни на група "Люлин", буйните хороводи на софийската формация за танци, незабравимите македонски песни на кюстендилската група, естрадните поп хитове на дует "Настроение" и златните рок парчета на "Веселите момчета".

Едва ли някой от нас разбра как измина времето, как свърши концертът. Само аплодисментите в залата показваха, че сме изпълнили на сто процента това, за което бяхме дошли.

След приключването на вечерния концерт емоциите и настроението се пренесоха в уютния ресторант на хотела. Тук, сред стихналите от приятната умора изпълнители, се разнесе гласът на човека-двигател на нашия съюз г-н Васил Долапчиев. Краткото слово, с което приветства и поздравии всички нас, беше пропито от чувство на гордост за добре свършената работа и с нескрита радост за неограничените възможности на незрящите.

След това последваха поздравии и традиционните български песни и хора. След тях - спокойна тиха разходка по освежените от нощния въздух улици и сутрин, пробудена от гласовити кюстендилски петли.

А на връщане сякаш по поръчка от уредбата на автобуса прозвуча познатият рефрен:

*"Казват, че без любовта прозаичен бил света,
но нали гори без пламък любовта дори.
Нека две следи да оставим аз и ти.
В този свят студен бъди до мен,
бъди до залезния ден."*

Искам да изкажа огромна благодарност на г-н Долапчиев, г-жа Колева, на г-н Алтънов, на домакините в лицето на Боби Лазаров и на всички останали организатори и изпълнители за следата, която оставиха в сърцата на дует "Настроение".

На многая лета!

Кирил ДАМЯНОВ

Крача бодро през един от ръкавите на летище София – терминал две. Чувам някъде напред двигателите на самолета, усещам миризмата на керосин и това поражда една особена тръпка, позната на хората с дух на пътешественици. Ще летим за Виена, а оттам с автобус за Братислава и после пак с автобус до Проважска Бистрица. В това градче ще се проведе международна среща по проект "IT chance". Аз съм в делегация на фондация "Бъдеще 21 век", която е партньор по проекта.

След час и двадесет минути полет кацаме в някогашния център на Австро-Унгарската империя. Не знам защо тази империя я свързвам с фантастичната кухня и добрия войник Швейк. Не можем да издържим на изкушението за кратка разходка във Виена. В центъра на града ни посреща мразовит февруарски вятър. Приютяваме се в катедралата "Свети Стефан" и намираме за особено уютно едно място, където от пода излиза топлина. Тази катедрала е построена през XVI век. Тя е по-малка и с по-различна архитектура от "Свети Петър" в Рим, но е една от най-големите забележителности в австрийската столица.

Нямаме време за дълга разходка, защото ни предстои още много път. Автобусите от Виена за Братислава тръгват на всеки половин час, а влаковете – всеки час. Словаците спокойно могат да идват на работа в Австрия, а вечерта да се прибират къщи. От друга страна австрийците пък биха могли да се наслаждават на евтините ресторанти в Братислава и фантастичната чешка бира. Разстоянието между двете столици е около 60 километра. Автобусът го взема за 1 час. Автогарата, на която пристигаме навява спомени за социализма. Качваме се на друг автобус и потегляме за Проважска Бистрица – крайната точка на нашето пътуване. Предстои ни да изминем още 120 километра, но с многото спирки в различни градчета пътуването продължава три часа. Не е отегчително, защото автобусът е доста луксозен. Пристигаме привечер и бързо се насочваме към хотелчето. То също напомня за социализма, но от ресторанта долу се носят фантастични аромати, които изпълват коридорите. По-късно установихме, че в този ресторант можеш чудесно да хапнеш и да пиеш чаша бира за 4 евро. Със същите пари във Виена можеш да изпиеш само чаша бира.

На другия ден отиваме към местното бюро по труда, където ще се състои срещата. В началото директорката на бюрото изнесе кратка информация за състоянието на трудовата заетост в градчето. Оказа се, че от 40 хиляди души население 4 хиляди са регистрирани като безработни. Имайки предвид, че от тези 40 хиляди част са пенсионери, значи безработните в работоспособна възраст са повече от 10%. В момента регистрираните инвалиди без работа са 155 души от града и още 80 от околните села. Директорката обясни, че за едно работно място сега чакат 200 души с увреждане. И тук, както и у нас, има програми за временна заетост или защитено трудоустрояване. Бюрото по труда плаща и средства за адаптирането на работно място за инвалид. Преди години е била развита тежката индустрия, но сега заводите работят само частично.

Проект "IT chance" е посветен на това да се проучи какви потенциални възможности има хора с увреждания да работят в колцентрове. Една от задачите е да се направи въпросник, чието попълване да очертае картината на тези възможности в определена страна. Партньорите по проекта са от България, Полша, Великобритания и Португалия. За съжаление се счита, че незрящите, които ползват екранен четец, трудно могат да работят в колцентър, защото не могат бързо да реагират на информацията, която се появява на екрана. Това, разбира се, не се отнася за слабовиждащи, неползващи говореща програма. За останалите категории инвалиди пречките се свеждат до достъпа до работното място и подходящото обучение. Водещият българската делегация Райчин Рачев постави на дискусия възможността инвалиди да работят към колцентър от дома си. Работа от дома е нещо, което все повече навлиза в развитите страни. Английските представители информираха, че част от колцентровете във Великобритания са изнесени в чужбина. Не е учудващо, ако за някаква информация от твоя мобилен оператор установиш, че си се обадил в Индия.

След съставянето на въпросника и уточняването на някои подробности около изготвянето на финалния

доклад по проекта срещата завърши. Вечерта в един от най-люксовите ресторанти в градчето се събраха повечето от участниците в конференцията. Ресторантът носеше странното име "Наморник". Преведено това означава "Крайморски". Словакия няма море, а и менюто тук не е никак морско. Очевидно това е някакво желание все пак да се създаде малко морско настроение. Цените не са никак високи. За пет евро ям шест пилешки крилца, поднесени на дъска, и пия нефилтрирана "Старопрамен" 12%. Съжалявам, че нямаше с кого да споделя едно цяло печено свинско бутче. За сетен път се убеждавам, че Словакия е много подходяща за кулинарен туризъм.

На следващия ден посетихме действащ колцентър към една фирма за търговия с домакински уреди и съдове със седалище в Словения. В този колцентър работят в момента 70 човека, като само един е с увреждане. Мениджърът обясни, че е имало моменти, когато са били трудоустроени 16 инвалиди. Той самият каза, че няма нищо против да взема на работа такива хора. Колцентърът сега има възможност да приеме още 20 души. Заплатата варира от 400 до 600 евро на месец. Тя е обвързана с реализираните продажби и е имало случай някой да получи до 1300 евро. Залата, където работеха тези 70 човека, беше като кошер. Когато някой се измори, може да се оттегли в стая за почивка. Обучението за работа в центъра трае три дни. Трудоустрояването в този сектор на хора с увреждания очевидно има перспективи. Как всичко това ще бъде направено у нас е въпрос на бъдещето.

Връщаме се до Братислава с влак и после пак с влак до Виена. Направи ми впечатление, че пероните на гарите в Словакия и Австрия са много тесни, но в средата има релефна линия с надлъжни черти, която ясно показва на незрящия къде трябва да се движи. Този вид ориентири ги има и в залите на гарите. Светофарите във Виена издават звук, подобен на почукване, като силата му се влияе от околния шум. Финална разходка в австрийската столица. Докосвам се до паметниците на Моцарт и Йохан Щраус. Отново ме обгръща февруарският ветрец. Събота привечер е и огромно множество хора се разхождат в центъра на града. Заведенията са препълнени. Често се чува тропот на коне и край нас минават файтони, създаващи усещането, че сме в деветнадесети век. Някакъв особен аристократизъм се чувства в центъра на този град. Времето е ограничено и няма възможност за пълно потапяне в атмосферата на Виена.

На аерогарата пия ментов чай за 3 евро и 90 цента. Готов съм да дам и 10 евро, защото ми е студено. В самолета усетих, че вдигам температура, но пътешественикът трябва да е готов да приеме всякакви предизвикателства. Стюардесите поднасят малко пакетче солети и по една вафла – пародия на вечеря. Капитанът с немски акцент съобщава, че след 5 минути кацаме на летище София.

Йордан МЛАДЕНОВ

ТЕХНОЛОГИИ Разработват таблет за незрящи

18-годишният Атанас Атанасов от Русе заедно със своя малък и сплотен екип е на път да създаде първия по рода си таблет за незрящи хора.

Проектът му е в начален етап, но идеята за неговото разработване е вече готова и ври в главите на младите ентузиаста.

Пред сайта smartnews.bg младият разработчик разказва, че идеята му за таблета "Vision" е дошла, след като се прибирал от състезание по информатика от София. В метростанция "Сердика" видял незрящ човек да се ориентира и справя сам в това да намери ескалаторите и да се качи на влака, който му върши работа.

"Пътувайки към къщи, в следващите 5 часа в мен назряваше една идея. Идеята, която, след като я

споделих с моите приятели, придоби името "Vision". Заедно започнахме с проучване. Установихме, че подобно на таблет устройство за незрящи няма. Тогава си помислихме, че има подобни компоненти, но все още не съм намерил такива", разказва Наско.

След проблясъка, който русенецът получил, започнало голямото търсене на компоненти и още идеи. "Отидох до Стара Загора, където говорих с г-жа Жени Сендова на една конференция. Знаех, че е тютюр в MIT и реших да я попитам дали би помогнала. Тя бе страшно обзета от идеята, но каза - "По-добре да пробваме всичко да е българско, а ако не стане ще припомним до чужбина". Така тя ми помогна да се свържа с правилните хора в БАН. Така и досега от БАН ни помагат да правим проучване и ако те могат, което е много вероятно, ще синтезират материала. Много малко институции по света обаче са имали досег с него, за да върви разработката му бързо. Иначе в момента започваме да правим прототипа малко на сляпо, но все пак с идея напред."

Екипът на Наско включва Васил Воденичаров, Васил Пашов и Павел Влахов - все млади хора с идеи за своето бъдеще. До момента са разработили цели 5 концептуални дизайна на бъдещото устройство. Устройството, което разработват младежите, на външен вид ще бъде много различно от таблетите, които обикновеният потребител познава.

"Вместо екран обаче ще използва хиляди цилиндърчета, които ще се показват и скриват. По този начин върху четеща ще се образува релефно брайлово писмо. Самите цилиндри ще са направени от специален материал, слабо познат на голяма част от света. Той обаче ще изисква определено количество електричество, което по показатели за момента е голямо. Искаме да редуцираме това, за да предоставим повече време на работа и още по-компактни размери. В момента обмисляме два размера, които общо взето ще са с размерите на 10 и 13-инчови устройства. Дизайнът се опитваме да е максимално удобен за незрящите и затова се допитваме до тях. Нещото, към което се стремим, не е красиво устройство, а функционално и удобно", разказва Наско, който скоро ще представи България на състезание по информатика в Москва.

Разбира се, като всяко начинание, което е независимо, то има нужда от начален капитал, което да го дръпне напред. Към момента младежите работят без начално финансиране и без пари като цяло. Все още нямат спонсори и могат да разчитат единствено на дарения. Всеки, който иска да помогне на младежите да разработят първия по рода си таблет за незрящи, може да се свърже с Наско Атанасов на имейл - atanas.atanasov27@gmail.com.

Източник – <http://offnews.bg>

"Правец" се завръща

Първите 1000 преносими компютъра "Правец 64М" може да стигнат до българския пазар в рамките на около месец. Те ще се продават в собствен магазин на бизнесмена Бойко Вучев в неназован засега столичен мол, както и онлайн на сайта www.pravetz.bg, съобщи пред "Труд" самият Вучев. Новината за възвръщането на популярната в края на миналия век българска марка се появи преди около половин година. Тогава плановете бяха първите лаптопи да бъдат произведени около Нова година. Вучев обясни, че забавянето се е наложило заради закъсняло финансиране. Засега той гарантира само първите 1000 преносими компютъра, тъй като за толкова е купил части от Тайван, където е бил през декември. Сглобяването и инсталирането на софтуера става в България. По думите на Вучев цената на готовото за ползване изделие ще е под 1000 лева. Под тази граница обаче се продават и доста модели на популярни марки.

Вучев е собственик на марката "Правец", която беше свободна от 1991 г. Частите за персоналния компютър обаче изцяло са чужди, тъй като у нас няма производство дори на периферни устройства, както е било за социалистическия "Правец". Процесорът е i7 на "Интел", което е последното засега поколение процесори на известната марка. На пазара ще има три варианта на лаптопа с различни цени според RAM-паметта. Тя ще е 4, 8 или 16 гигабайта. Цената на крайното изделие ще зависи и от дисковата памет, която ще варира. Лаптопите "Правец" ще се продават с операционна система Windows 8.1. Първоначално Вучев имаше намерение да инсталира на компютрите собствена операционна система – "Правец ОС", изградена върху софтуер с отворен код. Пред "Труд" обаче той каза, че за да пусне най-после изделието на пазара, е принуден да качи на него версия на Windows. "Разработването на собствен софтуер се оказва малко по-бавно, отколкото очаквах, и са необходими още доста тестове", обясни Вучев.

ЮБИЛЕЙ Живот, отдаден на хората

В училището за слепи "Георги Димитров" (сега "Проф. д-р Иван Шишманов") Варна той попада през декември 1949 г. вследствие на злощастен битов инцидент. Когато е само на две години, майка му го остава за минутка и Митко се втурва да гостува на свой връстник у съседите. Но тяхното куче се показва не съвсем гостолобовиво. То нахапва жестоко неканения гост, особено лявата половина на лицето му. И въпреки многогодишните старания на лекарите, зрението и слуха му са безвъзвратно и тежко увредени. Тогава вижда мъничко с дясното си око, чете писмата на своите неவிждащи другарчета. През април 1950 г. обаче е сполетян от нова злополука. Слабовиждащият юноша от Синапово е взимал активно участие в училищните футболни игри на своите съученици. Топката по това време е консервна кутия и една такава кутия, изстреляна от крака на съученика му Годор Вълканов, случайно уцелва все още виждащото дясно око на злочестия футболист. И само за три месеца неговото остатъчно зрение съвсем угасва.

За неговия съкласник Рангел Попов, Митко Парапанов е "прилежен и отличен ученик". Костадин Дечев, друг негов съученик, си спомня, че той "много обича да слуша радио, силно го вълнуват тогавашните политически събития". Бидейки вече ученик от профкласа, той също много отговорно се отнася и към задължението си да помага на своите съученици от по-малките класове. Този подход от някогашната взаимоучителна (Бел–Ланкастърска) система се прилага за известно време в българските училища за слепи поради остър недостиг на възпитатели. И нещо твърде интересно за мен, а може би и за любопитните читатели – Димитър Парапанов "възпитателства" точно в класа, където учи Владимир Радулов – другата голяма гордост на това училище.

Парапанов започва професионалната си кариера през месец януари на 1957 г. в пловдивското предприятие на слепите като плетач на дамаджани и буркани. В резултат на непрестанните си обществени ангажименти като комсомолски секретар в предприятието, десетина години председател на цехов профкомитет, член на Районен и на Централен съвет на Съюза на слепите в България (ССБ), на гимназиалното и университетското си обучение, той жертва размера на пенсията си, която в края на краищата си остава на най-ниското равнище. Може би тук трябва да спомена, че създателят и ръководителят на рехабилитационния център Христо Белобрадов през 1971 г. привлича самородния и ученолюбив общественик за лектор по политическа просвета и география.

В българския "национален Харвард" пловдивският работник с двойно сензорно увреждане студентства задочно по специалностите "История" и "Български език и литература". След седем години пак в Софийския университет "Свети Климент Охридски" директорът Димитър Парапанов специализира

дефектология, а през 1996 г. и педагогика на зрително затруднените.

Централното ръководство на ССБ през месец август 1975 г. възлага на току-що дипломиралият се амбициозен синаповчанин да оглави пловдивския център за рехабилитация на слепи. Цели 11 години Димитър Парапанов развива тази свръхполезна и единствена за времето си българска институция. С неговото име се свързва въвеждането в нея на нови функции и подходи. През този период Центърът увеличава своя капацитет в интернатната форма на обучение от 12 на 15 клиенти в един поток, като годишно преминават до 100-120 клиенти. В работата се внедряват тестове и чек-листове за измерване на постиженията по отделните рехабилитационни дисциплини. През 1977 г. се разкриват и първите щатни учителски места. Същата година в Холандия Центърът за пръв път участва в работата на международна конференция по проблемите на рехабилитацията на лицата с нарушено зрение. На конференцията Димитър Парапанов представя доклад за българския опит в областта на основната рехабилитация. През 1978 г. се въвежда индивидуалният подход в рехабилитационната работа, както и груповата работа. Организирант се също специализирани кратковременни рехабилитационни курсове за късноослепели, за хора със захарен диабет и за лица от третата възраст. В Центъра се провеждат и два курса за професионална подготовка: през 1977 г. – за подготовка на акордьори на пиана, и през 1981-1983 г. – за подготовка на програмисти. Тук се подготвят от 1979 г. и инструктори по ориентиране и мобилност за нуждите на училищата за слепи и за местните организации на ССБ. Центърът посредством свои учители от 1981 г. започва да осъществява рехабилитация по местоживееене, в която са обхванати 18 от 27-те съществуващи тогава окръжни организации на ССБ. Самият Парапанов лично е участвал в провеждането на тези курсове по местоживееене. И всичко това се дължи най-вече на изумителния работохолизъм на ръководителя с двойно сензорно увреждане. Според някои, като Илия Гуделов и други, почти две трети от денонощието Димитър Парапанов е в любимия център сред неговите курсисти. Понякога той лично дори провежда сутрешната ведрина. С една дума – г-н Парапанов се оказва достоен и талантлив наследник на Христо Белобрадов. Но без съмнение двата най-големи неръководни паметника, изградени от обществените активности на г-н Димитър Парапанов, са Националната асоциация на сляпо-глухите в България (НАСГБ) и Националният център за рехабилитация на сляпо-глухи (НЦРСГ) "Хелън Келър". Искане ми се да отбележа също, че предшественик на асоциацията на сляпо-глухите е групата на сляпо-глухите, която пак Димитър Парапанов със свои осем съмишленици (сред тях емблематичните Боряна Коскина, Маринка Маринова, Иван Андонов, Илия Гуделов и други) създаде на 18 декември 1993 година. А след учредяването на асоциацията на 15 август 1997 година първоначално неин офис е апартаментът на Димитър Парапанов и въпреки ограничения си финансов ресурс, отново той е и щедър неин паричен дарител.

Като истински апостол няколко години преди и след основаването Димитър Парапанов заедно със сина си Светлозар кръстосва страната надлъж и нашир, издирва сляпо-глухи, учредява поделения на НАСГБ.

Думите на Иисус Христос, че никой не е пророк сред своите, в пълна сила важат за голяма част от жизнения път на Димитър Парапанов. Не всички ръкопляскаат на неговата идея за създаване и в България на организация на сляпо-глухите. Особено ревниви и скептични към тази инициатива са някои негови съсъдбеници по сензорни увреждания, Централното ръководство на Съюза на слепите в България, та понякога дори и научно-преподавателски величия от родната специална педагогика. Едни от неговите опоненти твърдят, че няма сензорно увреждане "Сляпо-глухота", други уж добронамерено отбелязват, че още не му е дошло времето, трети му възразяват, че сляпо-глухите в нашата страна се броят на пръстите на едната ръка, а всички други са стопроцентови симулант, четвърти се противопоставят, заявявайки, че Съюзът на слепите в България и Съюзът на глухите в България се грижели добре и за тази малка общност. Всички тези противодействия на усилията на упорития първопроходец са въпреки авторитетната експертиза и консултация на "Сенс Интернешънъл" – Великобритания. Между другото, Парапанов от раз стана любимец на нейната делегация и те го наричаха галовно "мистър Пи". Въпросната организация, по идея на проф. Владимир Радулов, посети България няколко пъти, проведе диагностика на наши сляпо-глухи, а също осъществи и първото у нас обучение на български кадри за комуникация с лица, които са носители на това двойно сензорно увреждане, за тяхната рехабилитация.

Не се сещам за друг българин с тежки увреждания, заемащ години наред високи позиции в

ръководствата на европейските и световните организации на хората с увреждания. Лидерът на НАСГБ г-н Димитър Парапанов повече от 12 години е уважаван и работлив член на контролните органи на световната и европейската организация на сляпо-глухите. Друга индикация за огромния международен авторитет на младата НАСГБ са честите форуми на Европейския съюз на сляпо-глухите, провеждани в България.

Димитър Парапанов е автор на доклади и статии по проблемите на обучението и рехабилитацията на лицата със зрителни и слухови увреждания. Докладите си той представя пред престижни национални и международни форуми, а статиите му са публикувани най-често в специализирани медии. Много от тези негови текстове са полезни четива за лицата, обучаващи сляпо-глухи, а също и за близките им. Да припомня също на любезната читателска аудитория, че през април 2011 г. председателят на НАСГБ Димитър Парапанов бе един от тези, които получиха наградите на вестник "24 часа" и БНТ в десетото издание на "Достойните българи". Съвсем справедливо той е удостоен с грамотата "Достоен българин за 2010 г.". Но според мен Димитър Парапанов с досегашната си дейност отдавна е заслужил и високо държавно отличие. Дано сега някой да се сети да го предложи за такова отличие.

И още няколко биографични данни за Димитър Парапанов. Той е роден в село Синапово, Тополовградско. Неговите родители са средна ръка земеделски стопани. Мениджърските си дарби той изглежда наследява от дядо си по бащина линия Желязко Парапанов, който е твърде оправен за времето си селскостопански предприемач. В село Синапово той се слави като много добър градинар, стопанисвал е цели три бахчи за производство на зеленчуци.

На 20 февруари 2014 председателят Димитър Парапанов навърши една солидна годишнина. Със своя екип и със своите най-близки роднини и приятели той отбеляза три четвърти вековен юбилей. Да пожелаем на достолепния юбиляр крепко здраве и перфектно изпълнение на неговите национални и международни отговорности!!!

Ангел СОТИРОВ